

คู่มือ

องค์กรคุณธรรม สำนักงาน กปร.

พระราชดำริว่าด้วยเศรษฐกิจพอเพียง

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นแนวทางการพัฒนาที่ทั้งบนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่สำคัญ จะต้อง “สติ ปัญญา และความเพียร” ซึ่งจะนำไปสู่ “ความสุข” ในการดำเนินชีวิตอย่างแท้จริง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง จึงประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

- ๑. ความพอประมาณ** หมายถึงความพอดีที่ไม่น้อยเกินไป และไม่น้อยเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น
- ๒. ความมีเหตุผล** หมายถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
- ๓. ภูมิคุ้มกัน** หมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ๒ ประการ ดังนี้

- ๑. เงื่อนไขความรู้** ประกอบด้วยความรู้รอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ
- ๒. เงื่อนไขคุณธรรม** ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่ทรงยึดการดำเนินงานในลักษณะทางสายกลางที่สอดคล้องกับสรีรภาพ และสามารถปฏิบัติได้จริง และทรงค้นหาแนวทางการพัฒนาเพื่อมุ่งประโยชน์สูงสุดของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้น หลักการทรงงานเปรียบเสมือน “เข็มทิศ” นำทางให้ราษฎรนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และในการปฏิบัติงานของตนเอง เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง และประสบความสำเร็จในชีวิต โดยสำนักงาน กปร. ได้นำหลักการทรงงานฉบับปรับปรุงของคณะทำงานถอดองค์ความรู้ที่มี ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เป็นประธาน มาใส่ไว้ในคู่มือเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ จากเดิมหลักการทรงงานมี ๒๓ ข้อ ได้รับเพิ่มขึ้นเป็น ๒๗ ข้อ และได้แยกหลักการทรงงานเป็น ๓ แนวทาง ดังนี้

- แนวทางที่ ๑ **หลักคิด** หมายถึงการนำหลักการทรงงานมา เป็นแนวคิดในการดำรงตน และการปฏิบัติงาน โดยสามารถนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบท หรือภูมิสังคมของตนเอง
- แนวทางที่ ๒ **หลักธรรม** หรือหลักของจิตใจ หมายถึงการนำหลักการทรงงานมา เป็นฐานคิดในการที่จะลงมือปฏิบัติงาน หรือการดำรงตนให้อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ซอภธรรม
- แนวทางที่ ๓ **หลักปฏิบัติ** หมายถึงการนำหลักการทรงงาน มาปรับใช้กับการดำเนินชีวิต หรือการปฏิบัติงาน

หลักการทรงงาน ๓ แนวทาง

หลักคิด

- ๑) ศึกษาองค์ความรู้แบบบูรณาการอย่างจริงจัง
- ๒) ระดมความคิดเห็น
- ๓) กำหนดพันธกิจ
- ๔) ภูมิคุ้มกัน
- ๕) ๑๗ ธรรม
- ๖) ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด
- ๗) อดทนอดกลั้น
- ๘) ปัญญาไม่โกง
- ๙) ใช้ระบบอาชีพและระบบชาติ
- ๑๐) ธรรมประจำใจ
- ๑๑) ประหยัดไม่ฟุ้งเฟ้อ
- ๑๒) การเมืองไม่โกง
- ๑๓) เศรษฐกิจพอเพียง

หลักธรรม

- ๑๔) ความซื่อสัตย์สุจริต จงรักต่อถิ่น
- ๑๕) อ่อนน้อม เรียบร้อย
- ๑๖) ความเพียร
- ๑๗) รู้รักสามัคคี
- ๑๘) ทำเรื่อง ๆ ที่คนอื่น ไม่ทำ
- ๑๙) มีความสุขในการทำประโยชน์ให้ผู้อื่น

หลักปฏิบัติ

- ๒๐) เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
- ๒๑) แก้ปัญหาที่จุดเสียด้าน Macro เชื่อม Micro
- ๒๒) ไม่ลดฐานะ ทำให้ห่าง
- ๒๓) การมีน้ำใจ
- ๒๔) ๓๐ อนุอยู่ก่อน
- ๒๕) บริการรวมที่จุดเดียว
- ๒๖) นำเรื่อง ขึ้นเรื่อง ก็ทำก็ ถักก็ขึ้น กระมังกระแต มีพลัง เป็นปัจจัยของการทำกินที่ประสิทธิภาพ
- ๒๗) ซื่อสัตย์ ซื่อสัตย์

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(สำนักงาน กปร.)

คำนิยามร่วม จงรักและภักดี ซื่อสัตย์ สุจริต สามัคคี อุทิศตนเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

อัตลักษณ์ของคน สำนักงาน กปร.

๑. จงรักและภักดี

๒. ใช้ชีวิตพอเพียง

๓. มีคุณธรรม/
ความซื่อสัตย์

๔. สามัคคี

๕. อุทิศตน

๖. มีอาชีพ

๗. จิตสาธารณะ

แนวทางปฏิบัติ

๑. เคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์และไม่นำสถาบันไปแอบอ้างเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง
๒. ปฏิบัติตามแนวพระราชดำริพระราชดำริพระบรมราชาบาท

ปฏิบัติตนและปฏิบัติงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงาน

๑. ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ วินัยราชการ ประมวลจริยธรรม และคู่มือจรรยาบรรณ สำนักงาน กปร.
๒. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ถูกต้อง โปร่งใสเป็นธรรม และรักษามรดกของของพระราชกรณียกิจ
๓. ไม่ใช้ทรัพยากร (บุคลากร เวลา งบประมาณ และทรัพย์สิน) ของทางราชการเพื่อประโยชน์ของตนเอง
๔. ช่วยเหลือ หรือแจ้งเบาะแสพฤติกรรมทางทุจริต
๕. ไม่เอื้อ/ไม่แสวงหาผลประโยชน์ทั้งทางตรง และทางอ้อมจากตำแหน่งหน้าที่
๖. ร่วมส่งเสริมจริยธรรมที่ดีภายในองค์กร

๑. ร่วมมือ ร่วมใจช่วยกันปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๒. เคารพและยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง
๓. ไม่สร้างความแตกแยกภายในองค์กร

๑. ทำงานด้วยความเสียสละ นึกถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
๒. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง เพื่อประโยชน์ของทางราชการอย่างเคร่งครัด
๓. ให้ความร่วมมือกับกิจกรรมของสำนักงานด้วยความเต็มใจและยินดีช่วยเหลือ แม้เป็นวันหยุดหรือนอกเวลาราชการ

๑. ทำงานอย่างจริงจัง มีเหตุมีผล มีความรับผิดชอบ และทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์
๒. เป็นผู้ใฝ่หาความรู้ และสนใจศึกษาเรียนรู้ตลอดเวลา
๓. มีพื้นที่รับฟังเสียง รับฟังความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และวิธีการทำงาน
๔. รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน
๕. ยินดีและเต็มใจให้บริการข้อมูลแก่ผู้มาติดต่อและประสานงานอย่างถูกต้อง รวดเร็ว

ให้ความร่วมมือในกิจกรรมช่วยเหลือสังคมงานจิตอาสาและร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพที่มีอยู่

